

OECD (2011), *Education at a Glance: Highlights*, OECD Publishing, 98 s.

Çağrı ERKOÇ¹

1961’de kurulan ülkemizin de üyeleri arasında yer aldığı OECD, yani Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü’nün eğitim alanında G20, Avrupa Birliği gibi geniş bir ülke yelpazesinin güncel eğitim durumlarını incelediği *Education at a Glance* kitabı üye ülkelerdeki eğitim durumu ile ilgili oldukça faydalı veriler vermektedir.

OECD tarafından yayınlanan kitap toplam 5 bölümden oluşmaktadır. Kitabın başlangıcında bölümlerin kısaca özetlendiği önsöz ve içindekiler bölümünden sonra okuyucular için kullanılan terimlerin (ISCED 0, ISCED 1, ISCED 5) açıklamasının yer aldığı rehber bölümü bulunmaktadır. Bu bölümde terimlerin anlamlarının yanı sıra bilgilendirici açıklamalarda eklenmiştir. Bununla birlikte kitap boyunca hangi ülkelerin bu araştırma kapsamında olduğu bu bölümde yer almaktadır.

Kitabın ilk bölümü olan “Education Levels and Student Numbers” (Eğitim Seviyeleri ve Öğrenci Sayıları) yetişkinlerin öğretim süresi, yaşlara oranla çeşitli eğitim kademelerinde katılım oranları, yurtdışında eğitim gören öğrencilerin ve gittiği ülkelerde kalmayı tercih eden öğrencilerin sayılarını ve öğrencilerin tercih ettiği ülkeleri ele almaktadır. Bu bölümde renkli olarak değerlendirmeye alınan bütün ülkelerin durumları ve OECD, AB, G20 gibi ülke gruplarının ortalamalarının bulunduğu grafikler göze çarpmaktadır. Aynı zamanda 1995 – 2009 gibi zaman süreçleri arasında eğitim alan kişi sayılarında ne gibi değişikliklerin olduğunu görmek de mümkündür.

İkinci bölüm olan “The Economic and Social Benefits of Education” (Eğitimin Ekonomik ve Sosyal Faydaları) ağırlıklı olarak eğitim sonrası iş olanakları ve eğitimin iş hayatı, sosyal yaşam üzerindeki etkisini irdelemektedir. Bu alanda erkeklerin her eğitim düzeyinde bayarlardan daha fazla iş sahibi olma oranı olduğu göze çarpmaktadır. Ülkemizde de ortaöğretim mezunu bayanların iş bulma oranının (%40) diğer ülkelere oranla oldukça düşük olduğu gözlenmektedir. Bunun dışında ülkenin bireylere eğitim için yatırımı ve bu yatırımın geri dönüşü olarak bireyin elde ettiği miktarların oranı ele alınmıştır. Bunun dışında yüksek öğretimde yer almış bireylerin diğer bireylere oranla bazı ülkelerde yıllık 20.000 Amerikan Doları kadar fazla gelire sahip olduğu görülmektedir. Son olarak bu bölümde eğitim kademesi yükseldikçe bireylerin hayatlarından daha memnun olduğu görülmektedir.

¹Sakarya Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Öğretim Yüksek Lisans Programı, (2011 cgrerkoc@gmail.com)

Üçüncü bölüm olan “Paying for Education” (Eğitim Harcamaları) ise daha çok eğitimin maliyeti üzerinde yoğunlaşmaktadır. Öğrenci başına düşen maliyet, bu maliyetin yıllar içindeki seyri ve güncel durumu bu bölümde ele alınmıştır. Bunun dışında eğitimde milli gelirin payı, yüksek öğrenim öğrencilerin eğitimleri için ne kadar ödemek zorunda olduğu ve eğitim fonlarının neler için kullanıldığı incelenmiştir. Bu bölümde OECD ülkelerinin yükseköğrenime temel öğretimden iki katı daha fazla para yatırdığı görülmektedir. Bunun dışında eğitimde en fazla gelirin aktarıldığı alan ise eğitimcilerin ve görevli personellerin aylık gelirleri olduğu görülmektedir.

4. bölüm olan “The School Environment” (Okul Ortamı) öğrencilerin okulda ne kadar zaman harcadığı, sınıf başına düşen öğrenci sayısı, öğretmenlerin öğretim yaptığı zaman ve karşılığında elde ettiği gelir gibi konular üzerinde duran bölüm eğitim sürecinin kilit parçalarından biri olan okul üzerine yoğunlaşmaktadır. Bunun yanında öğretim süresi içerisinde derslere ayrılan sürelerin oranları kendi ülkemizde uygulanan ders planlamasıyla diğer ülkelerdeki uygulamalar arasındaki farklılıkları göstermektedir. Sınıf başına düşen öğrenci sayısı ile ilgili bölüm ülkemizdeki okullaşma sürecinin 2000-2009 yılları arasında nasıl değiştiğini göstermektedir.

Kitabın 5. ve son bölümü olan “Introducing PISA” (PISA’nın Tanıtımı) ise okul ve öğretim kalitesinin ölçülmesinde 34 ülke çapında yaklaşık 470.000 öğrenciye uygulanan okuma, matematik ve fen bilimleri alanında öğrencileri sınavan PISA değerlendirmesi hakkında bilgi vermektedir. Bu bölümde PISA’nın her bir alanının nasıl ölçüldüğü ve ülkelerin bu bölümlerden elde ettiği performanslar grafiklerle belirtilmiştir. Ayrıca bu bölümde ders dışında kitap okumaların cinsiyet ve yaşa göre incelenmesi gibi dikkat çeken bölümler bulunmaktadır. Bu bölümün ardından verilen istatistiklerle ilgili bilgilerin yer aldığı bölümle kitap sona ermektedir.

Kitapta kullanılan grafikler oldukça bilgilendirici olmakla birlikte elde edilen sonuçlarla ilgili ayrıca “significance (önem), findings (bulgular), definitions (açıklamalar)” gibi verileri incelemeyi önce, okuru bilgilendiren bölümler yer alıyor. Bu şekilde grafiklerin oldukça yoğun bir şekilde kullanıldığı kitapta okuyucunun verileri yorumlamada işi biraz daha kolaylaştırmaktadır. Kitap, bazı bölümlerinde web adresleriyle okuyucuyu online veri tabanındaki daha ayrıntılı grafiklere yönlendirmektedir. Ayrıca kitabın sonunda OECD’nin ne olduğu, amacı, ve katılan ülkeler hakkında bilgilerin yer aldığı bir bölüm bulunmaktadır.

Sonuç olarak her alanda ilerlemeyi hedef alan bir toplum olarak ülkemizin eğitim alanındaki güncel durumu ve verilerin diğer ülkelerle kıyaslanması açısından güncel bir rapor niteliği

taşıyan “Education at a Glance 2011” ineğitimciler, eğitim alanında araştırma yapanlar için, güncel durumu değerlendirme açısından önemli veriler içeren bir kaynak olduğu görülmektedir.²

²Özellikleri açısından incelediğimizde yıllık olarak yayımlanan kitaba online olarak aşağıdaki link aracılığıyla ulaşabilirsiniz. <http://www.oecd.org/dataoecd/61/2/48631582.pdf>Bunun dışında “2011” yılı için basılı versiyonu ülkemizde satılmasa da internetten yurtdışı kaynaklı sitelerden satın alınabilir. Kitabın İngilizce, Almanca gibi farklı dillerde basılmış yayınlarına da ulaşılabilir.